

ÇOCUK HAKLARI VE SORUMLULUKLARI DERS PLANI ÖRNEĞİ

(İlköğretim)

	ÖĞRENME ÇIKTILARI	AÇIKLAMALAR	TEMEL KAVRAMLAR	BECERİLER	ÖĞRENME-ÖĞRETME STRATEJİ, YÖNTEM VE TEKNİKLERİ	ARAÇ - GEREÇ
ÇOCUK HAKLARI VE SORUMLULUKLARI	<ol style="list-style-type: none">1. Birleşmiş Milletlerin Çocuk haklarına dair sözleşmesinden haberdar olur.2. Çocuk olarak haklarının olduğunu ve bunların yasalar ile korunduğunu fark eder.3. Kendisi gibi başkalarının da hakları olduğunu bilerek diğerlerinin haklarına saygı gösterir.4. Hakları ihlal edildiğinde, hakkını arar.	<p>Öğrencilerin “Çocuk Hakları Sözleşmesi’ni” bulmaları istenir. Maddeleri üzerinde tartışılır.</p> <p>Çocuk haklarını nerelerde araması gerektiği hakkında bilgi sahibi olur.</p> <p>Sosyal hizmetler dairesinin görevleri hakkında araştırma yapar</p>	<p>Sorumluluk</p> <p>Çocuk hakları</p>	<p>Sosyal katılım becerileri</p> <p>Kişisel ve sosyal yeterlik</p>	<p>Drama</p> <p>Rol kartları yöntemi</p> <p>Rol içinde rol yapma</p> <p>Dramatizasyon</p>	<p>Rol kartları</p> <p>Çocuk Hakları videosu https://youtu.be/EIkMqclt8Fw</p> <p>Karton</p> <p>Çocuk Hakları Sözleşmesi</p>

Bu ders planı Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları, Pusulacık - Çocuklar için insan hakları eğitimi kılavuzu, British Council, UNICEF ve KTÖS kaynakları ile derlenerek hazırlanmıştır.

Etkinlik Önerisi 1:

Etkinlik adı: Kimin İçin En Önemli? Senin önceliklerin benimkilerle aynı olmayabilir!

Süre: 60 dakika

Grup büyüklüğü: 12-24 çocuk

Etkinlik türü: Öncelik sıralaması, fikir birliği oluşturma, tartışma

Genel bakış: Çocuklar, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin belirli maddelerinin bir kenara bırakılması halinde ortaya çıkacak sonuçları ve hakların karşılıklı bağımlılığını tartışır

Amaçlar: Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin tanıtımı - Hakların evrenselliğinin, geri alınamazlığının ve karşılıklı bağımlılığının kavranması

Hazırlık: Çocuk hakları kartlarının hazırlanması

Malzemeler: Kâğıt, kalem, Pano kağıdı (büyük boy kağıt), tahta kalemleri, çocuk sayısının yarısı kadar Çocuk Hakları Kartları, KTÖS Çocuk Hakları Afişi

Yönerge

1. Çocuk hakları konusuna beyin fırtınası ile başlayın. Burada amaç, çocukların ÇHS hakkında neler bildiklerinin ortaya çıkarılması ve/veya çocuk hakları konusunda daha önce öğrendiklerinin kendilerine anımsatılmasıdır. Eğer gruptakiler çocuk hakları konusunda bilgili değilse aşağıda önerilen uyarılama ile başlayın.
2. Çocukları 2-4 kişilik küçük gruplara ayırın ve her gruba Çocuk Hakları Kartları, kâğıt ve kalem verin. Bu kartlardan her birinin Çocuk Haklarına dair Sözleşmede (ÇHS) yer alan bir hakkı anlattığını açıklayın. Sonra, kartlarda yer alan iki hakkı yüksek sesle okumalarını ve bunlardan hangisinin çocuklar açısından daha önemli olduğuna karar vermelerini isteyin. Çocuklar, bunun ardından bir hakkı neden diğerinden daha önemli saydıklarının gerekçelerini yazacaklardır.

Bu ders planı Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları, Pusulacık - Çocuklar için insan hakları eğitimi kılavuzu, British Council, UNICEF ve KTÖS kaynakları ile derlenerek hazırlanmıştır.

3. 'Daha az önemli' bulunan hakların olduğu kartları toplayın. Her gruptan seçtikleri Çocuk Hakları Kartıyla birlikte bir başka gruba katılmasını isteyin. Eğer ilk gruplarda dörder kişi varsa, şimdi oluşan bu sekizli gruplarda 1. adımı tekrarlayın; yani çocuklar iki haktan hangisinin diğerine göre daha önemli olduğunu belirleyip gerekçelerini açıklasınlar.

4. Bir kez daha 'daha az önemli' hakların yer aldığı kartları toplayın. Bunları büyükçe bir kâğıda sıralayarak üstüne 'Daha az Önemli Haklar' yazın.

5. Gruplar nihai tercihlerini yaptıklarında, her gruptan bir kişiye en önemli buldukları hakkın yazılı olduğu kartı yüksek sesle okumasını ve bunun gerekçelerini açıklamasını söyleyin. Okunan her hakkı "Haklarımız" başlıklı büyük kâğıda ekleyin. Grubun büyüklüğüne göre geriye 2 ile 4 hak kalmış olacaktır.

6. Şu seçenekleri tartışın:

a. Tercihlerinizi yaparken zorlandınız mı? Neden?

b. Bir hak yerine diğerini tercih etmenizde hangi etkenler rol oynadı?

c. Hangi hakların daha önemli olduğuna ilişkin fikriniz etkinlik sırasında değişti mi?

d. Diğer grupların kendi tercihleri için ileri sürdükleri gerekçelere katılıyor musunuz? Katılıyorsanız neden, katılmıyorsanız neden?

7. "Daha az önemli" bulunan hakların bulunduğu kartları rastgele dağıtın ve çocuklardan bu kartlarda yazılı olanları yüksek sesle okumalarını isteyin. Bu hakları gerçekten reddetseydik neler olabileceğini tartışın.

a. "Daha az önemli" haklardan bazılarını seçin ve çocuklara bu haklar olmadan ne tür sonuçlar ortaya çıkabileceğini sorun (örneğin aile yaşamı hakkı, oyun oynama ve kültürel faaliyetlere katılma hakkı).

b. "Daha az önemli" bu haklardan herhangi birinden yoksun kalma kişisel olarak sizi nasıl etkileyecektir?

c. Bu "daha az önemli" hakların yitirilmesi, seçilen haklar üzerinde ne gibi bir etki yaratacaktır?

Bu ders planı Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları, Pusulacık - Çocuklar için insan hakları eğitimi kılavuzu, British Council, UNICEF ve KTÖS kaynakları ile derlenerek hazırlanmıştır.

Birlikte Sorgulama ve Değerlendirme

1. Çocuklara evrensellik temel ilkesini anımsatın: herkes tüm haklara sahiptir, ardından tartışın: Her insanın başkalarıyla aynı insan haklarına sahip olması neden önemlidir?
2. İnsan hakları bazı kişilerden geri alınabilir mi? Neden?
 - a. Çocuk haklarının hepsine sahip olmanın önemini tartışın. “Geri alınamazlık” veya “karşılıklı bağımlılık” gibi terimleri kullanmak zorunda olmasanız bile herkesin tüm insan haklarına sahip olması gerektiğini anlamalarında çocuklara yardımcı olun.
 - b. Hakların birbirleriyle ilişkisini somut örneklerle gösterin (örneğin eğitim hakkı ile bilgilenme hakkı; aile yaşamı hakkı ile ana babadan ayrı kalmama hakkı gibi).
3. Çocuklara tüm haklara sahip olmalarının neden gerekli olduğuna ilişkin örnekler vermelerini söyleyin.
 - a. Bir hakkı diğerine tercih etmenin nasıl kişisel öncelik sıralamalarına dayandığını (örneğin “Ben hiç tutuklanmadım ki” veya “Zaten annem ve babamla yaşıyorum” gibi), buna karşılık ÇHS'nin tüm dünyadaki çocukların gereksinimlerini dikkate aldığını tartışın.
 - b. Çocuklardan, “daha az önemli” sayılan haklardan her birinin bir çocuğun yaşaması veya iyiliği için çok büyük önem kazanabileceği durumlar düşünmelerini isteyin

Ders sonrası için fikirler:

- Çocukları, tartışmış oldukları haklardan yararlandıkları gündelik yaşama ilişkin örnekler bulup vermeye özendirin.
- Özellikle çocuk işçiliği gibi çocuklara yabancı gelebilecek başlıklar olmak üzere, ister korunsun ister ihlal edilsin, çocuk haklarıyla ilgili öyküler arayın/araştırın.
- Sosyal Hizmetler Dairesi'nin görevlerini araştırın.

Bu ders planı Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları, Pusulacık - Çocuklar için insan hakları eğitimi kılavuzu, British Council, UNICEF ve KTÖS kaynakları ile derlenerek hazırlanmıştır.

Öğretmenler için ipuçları

- Küçük çocuklar için kimi hakların daha fazla açıklanması gerekebilir.
- Öğretmen, herhangi bir yorumda bulunmadan bütün grup kararlarını kabul etmelidir. Eğer grup kararlarına itiraz olacaksa, bu itiraz diğer çocuklardan gelmelidir.
- Kavramı anlamak açısından çocukların 'karşılıklı bağımlılık' ve 'karşılıklı ilişki' gibi hukuk terimlerini kullanmaları gerekli değildir.
- Birlikte sorgulama tartışmasında, belirli bir hakkın geri alınması durumunda neler olabileceğinin somut örneklerini verin.
- Çocukların her şeyin hak olmadığını anlamalarını sağlayın

Bu ders planı Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları, Pusulacık - Çocuklar için insan hakları eğitimi kılavuzu, British Council, UNICEF ve KTÖS kaynakları ile derlenerek hazırlanmıştır.

Dağıtılacak Malzeme:

ÇOCUK HAKLARI KARTLARI

Sözleşmeye göre on sekiz yaşına kadar çocuksunuz.	Çocuk Hakları, bütün çocuklar içindir. Doğum yeriniz, konuştuğunuz dil ne olursa olsun fark etmez.
Siz çocuklarla ilgili bütün yasa ve uygulamaları oluşturanlar, önce sizin yararınızı düşünmek zorundadır.	Devlet bu sözleşmedeki haklardan yararlanmanızı sağlar.
Haklarınızın korunması ve hayata geçirilmesi konusunda aileniz size rehberlik etme sorumluluğuna sahiptir.	Yaşamak, en temel hakkınızdır ve herkesin ilk görevi yaşamınızı korumaktır.
Bir isme ve vatandaşlığa sahip olma hakkınız vardır.	Ailenizle birlikte yaşama, anne ve babanızla düzenli olarak görüşebilme hakkınız vardır.
Yetişkinler sizi etkileyecek kararlar alırken özgür biçimde düşündüğünüzü söyleme ve görüşlerinizin alınacak kararda hesaba katılması hakkınızdır.	Başkalarının haklarını kullanmalarına engel olmadığınız sürece, istediğinizi düşünme ve istediğinize inanma hakkınız vardır.

Bu ders planı Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları, Pusulacık - Çocuklar için insan hakları eğitimi kılavuzu, British Council, UNICEF ve KTÖS kaynakları ile derlenerek hazırlanmıştır.

Kitap, gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet dâhil, çeşitli kaynaklardan güvenilir bilgi edinme hakkınız vardır. Bilgi, yararlı ve anlaşılır olmalıdır.	Devlet çocukların hiçbir zarara uğramaması için her türlü önlemi almakla yükümlüdür.
Bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal özellikleri yönünden akranlarından farklı gelişim özellikleri gösteren çocukların, özel olarak korunma ve saygı görme hakkı vardır.	Sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkınız vardır.
Eğitiminizi tam yapabilmeniz için desteklenir ve korunursunuz. Eğitim parasız ve hiçbir ayırım gözetmeksizin tüm çocuklar için haktır ve zorunludur.	Çocuklara verilen eğitim onların gelişimlerini en fazla ölçüde sağlayacak düzeyde olmalıdır. Eğitim, çocukların hoşgörüsünü, kendi kültürüne ve farklı kültürlere saygısını, ayrımcılığa karşıtlığını, doğaya saygısını arttıracak biçimde düzenlenir.
Rahatlama, dinlenme, oyun oynama ve çeşitli kültürel amaçlı etkinliklere katılma hakkınız vardır.	Okula gitme, oyun oynama hakkınız vardır. Yetişkinler gibi çalıştırılmazsınız.
Çocuklar hiçbir şekilde insanlık dışı yöntemlerle ya da rencide edilerek cezalandırılmaz.	Barış ortamında yaşama ve savaşıardan korunma hakkınız vardır.
Ülkenizde çocuklarla ilgili yürürlükteki yasalar sözleşmeden daha ileriye, o yasalar uygulanır.	Devlet, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin herkes tarafından öğrenilmesini sağlar.

Bu ders planı Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları, Pusulacık - Çocuklar için insan hakları eğitimi kılavuzu, British Council, UNICEF ve KTÖS kaynakları ile derlenerek hazırlanmıştır.

Etkinlik Önerisi 2:

Etkinlik adı: Çocuklar ne ister?

Süre: 60 dakika

Yaş Grubu: 7-11 yaş

Grup büyüklüğü: 12-24 çocuk

Etkinlik türü: Farkındalık, fikir birliği oluşturma, tartışma

Genel bakış: Çocuklar büyümeleri için gerekli olan besinsel ihtiyaçların yanında duygusal ihtiyaçların da olduğunu farkına varır. Bu ihtiyaçların neler olduğunu ve nasıl karşılandığını tartışır.

Hazırlık: Çocuk resmi çıktısının alınması (EK-3).

Malzemeler: Çocuk resmi çıktısı, renkli kalemler, KTÖS Çocuk Hakları Afişi

Yönerge:

1. Derse başlarken Çocuk Hakları afişini göstermeyin. İlk olarak çocuklarla kısa bir şekilde büyüme ve gelişme süreçleri hakkında konuşun. Büyür ve gelişirken, fiziksel ve zihinsel olarak vücudumuzda ne gibi değişiklikler olduğunu tartışın.
2. Çocuklara sağlıklı büyümek için nelere ihtiyacımız olduğunu sorun, besinsel ihtiyaçların yanında duygusal (sevgi, destek vb.) ihtiyaçlarımızın neler olabileceğini konuşun.
3. Çocuk silüetini gösteren A3 boyutunda çıktıyı yere koyun, her çocuğa bir renkli kalem verin ve büyüme/gelişme için ihtiyaçları olan üç şeyi silüetin içerisine yazmalarını isteyin.

Bu ders planı Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları, Pusulacık - Çocuklar için insan hakları eğitimi kılavuzu, British Council, UNICEF ve KTÖS kaynakları ile derlenerek hazırlanmıştır.

Tüm öğrenciler yönergeyi tamamlayınca, şu soruları tartışın:

- a. Ortak yazılan ihtiyaçlar nelerdir?
 - b. Farklı görülen ihtiyaçlar nelerdir?
 - c. Fiziksel ihtiyaçların yanında duygusal ihtiyaçlar da neden önemlidir?
 - d. Bu ihtiyaçlar karşılanmazsa neler olur?
4. Tartışma bitince çocuklara KTÖS Çocuk Hakları afişini gösterin ve çocuk haklarının neler olduğu hakkında konuşun. Daha önce bu hakları duyup duymadıklarını sorun ve posterde yer alan hakları okuyun.
5. Çocuklara ihtiyaçlarımız ve haklarımız arasındaki farkın ne olduğunu oluşturduğunuz çocuk afişi üzerinden anlatın. Nasıl ki her bireyin büyümek ve gelişmek için köken/ırk/cinsiyet/dil fark etmeksizin besine ihtiyacı varsa insan haklarının ve çocuk haklarının da köken/ırk/cinsiyet/dil fark etmeksizin herkes için geçerli olduğunu söyleyin.

Öğretmenlere Öneriler:

Bir çıktı almak yerine, etkinliği dışarıda yapıp gönüllü bir çocuğun yere yatmasını isteyerek onun etrafını tebeşirle çizebilir ve cevapları onun içerisine yazabilir veya büyük bir çıktı almak yerine çocuk sayısı kadar çıktı alıp her çocuğun bireysel çalışma yapmasını sağlayabilirsiniz.

Dersin kapanışı için tartışma soruları:

- Dünyada bu ihtiyaçları ve hakları karşılanmayan çocuklar var mı? Tartışın.
- Ülkemizde bu durumda olan kişiler var mı? Onlar için neler yapılabilir? Tartışın.

Bu ders planı Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları, Pusulacık - Çocuklar için insan hakları eğitimi kılavuzu, British Council, UNICEF ve KTÖS kaynakları ile derlenerek hazırlanmıştır.

Etkinlik Önerisi 3:

Etkinlik adı: Bu benim hakkım!

Süre: 60 dakika

Yaş Grubu: 9 - 11 yaş

Grup büyüklüğü: 12-24 çocuk

Etkinlik türü: Farkındalık oluşturma, tartışma

Genel bakış: Çocuklar nelerin istek, nelerin hak olduğunun farkına varır. Çocuk haklarının neler olduğunu öğrenir. Bir hakkın neden hak olarak görüldüğünü söyleyebilir.

Hazırlık: Ders için kullanılacak resimlerin çıkarılması (EK-1 ve EK-2).

Malzemeler: Her grup için bir set 12 adet resim, çocuklar için renkli kalem ve kağıtlar, KTÖS Çocuk Hakları Afişi

Yönerge:

1. Çocuk hakları afişi üzerinden hakları okuyarak çocukların haklarının neler olduğunu görmelerini sağlayın.
2. Tahtaya iki çocuk çizin ve çocuklara konuşma balonları ekleyin. (Ben okuldan sonra makinistte çalışıyorum), (Ben sabahları kahvaltı yapmıyorum vb.)
3. Çocuklara tahtada çizilen resimleri göstererek
 - Sizce bunlar doğru mu?
 - Sizce bu adaletli mi? diye sorup nedenlerini tartışmalarını sağlayın.

Bu ders planı Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları, Pusulacık - Çocuklar için insan hakları eğitimi kılavuzu, British Council, UNICEF ve KTÖS kaynakları ile derlenerek hazırlanmıştır.

4. Tahtaya çizdiğiniz resimler üzerinden çocukların haklarını daha iyi anlamalarını sağlayın. Haklar çocuğun yaşamak için en temel duyduğu ihtiyaçlardır.

Oyun:

1. Çocukları iki gruba ayırın. Boş kağıt ve kalemleri çocuklara dağıtın. Hazırladığınız iki set kartı da önlerine kapalı bir şekilde koyun
2. Oyuna başlamadan önce çocukların hak ve isteğin farkını anlatın. Her çocuğun güvende olmaya hakkı var mıdır? Evet bu bir haktır. Fakat her çocuğun her gün ailesinden 200 TL para alması bir hak mıdır? Hayır bu bir istektir ancak bu bir hak değildir.
3. Çocuklardan boş kağıdı bir çizgi ile ikiye bölmelerini isteyin. Bir tarafa **istekler** bir tarafa **haklar** yazmalarını isteyin
4. Çocuklardan kartları tek tek çevirmelerini isteyin. Kartı çevirdikten sonra grup olarak bunun bir hak mı bir istek mi olduğunu tartışmalarını isteyin. Grup olarak karar verdikleri zaman kartı hazırladıkları kağıtta belirledikleri tarafa koymalarını isteyin. İki gruba da kartları sıralamaları için yeterli vakit verin, zorlandıkları yerde yardımcı olun.
5. Çocuklar sıralamayı bitirince tahtayı ikiye bölün ve çocuklara tahta kalemi verip hakları ve istekleri yazmalarını isteyin.

Tartışma:

- Çocukların haklarının neler olduğunu resimler üzerinden konuşun.
- Neden bazı çocukların bu haklara sahip olmadıklarını tartışın.

Birlikte değerlendirme kapanışı:

- Çocuklarla en önemli hakkın ne olabileceğini tartışın
- Çocukların bu haklarını savunmak için kimler sorumludur? Çocukların bu soruyu cevaplamaları için düşünmelerine destek verin.

Bu ders planı Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları, Pusulacık - Çocuklar için insan hakları eğitimi kılavuzu, British Council, UNICEF ve KTÖS kaynakları ile derlenerek hazırlanmıştır.

Etkinlik Önerisi 4:

Etkinlik adı: Haklarım ve sorumluluklarım

Süre: 40 dakika

Yaş Grubu: 6-8 yaş

Grup büyüklüğü: 12-24 çocuk

Etkinlik türü: Farkındalık, fikir birliği oluşturma, tartışma

Genel bakış: Çocuklar haklarının yanında sorumlulukları da olduğunu farkına varır ve hakları ile sorumluluklarını ayırabilir.

Hazırlık: Gerekli çıktıların hazırlanması (EK-4)

Malzemeler: Makas, renkli boya kalemleri, KTÖS Çocuk Hakları Afişi

Yönerge:

1. Derse başlarken Çocuk Hakları afişini gösterip öğrencilerinizle çocuk haklarının neler olduğu konusunda konuşun.
2. Daha sonra öğrencilerinize bunun yanında onların yapmaları gerektiği sorumlulukları olup olmadığını sorun ve bu sorumlulukların neler olabileceği üzerine konuşun.
3. Sonra her bir çocuğa üzerinde bir tarafında haklar bir tarafında sorumluluklar olan kağıtları ve resimli olan sayfaları dağıtın, resimli hakları ve sorumlulukları kesmelerini söyleyin, istedikleri renge boyadıkları hakları ve sorumlulukları konuşarak doğru tarafa yapıştırmalarını söyleyin. Bunun yanında isterlerse başka hak ve sorumlulukları tabloya çizebileceklerini söyleyin. Daha sonra her çocuğun hak ve sorumluluk tablosunu sergileyin.

Bu ders planı Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları, Pusulacık - Çocuklar için insan hakları eğitimi kılavuzu, British Council, UNICEF ve KTÖS kaynakları ile derlenerek hazırlanmıştır.

EK OKUMA:

<http://cocuk.bilgi.edu.tr/wp-content/uploads/2012/08/PUSULACIK.pdf>

<http://www.ourboox.com/books/cocuk-haklari-5/>

<https://www.youtube.com/watch?v=ElkMqcJt8Fw>

<http://www.egitimhane.com/5-sinif-sosyal-bilgiler-cocuk-haklari-ve-sorumluluklar-ders-planlari-d214863.html>

<http://talimterbiye.mebnet.net/Ogretim%20Programlari/2017-2018/OgerimProgramlari/sosyalBilgiler.pdf>

Bu ders planı Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları, Pusulacık - Çocuklar için insan hakları eğitimi kılavuzu, British Council, UNICEF ve KTÖS kaynakları ile derlenerek hazırlanmıştır.

Çocukların çocuk olma hakkı vardır.

"Çocuk Haklarına dair Sözleşme, BM Genel Kurulu tarafından 1989'da kabul edildi ve 1990'da uluslararası bir yasa gücüyle yürürlüğe girdi. Çocuk Hakları Sözleşmesi, çocuk haklarını ve bu hakların hükümetlerce nasıl geliştirilip korunacağını tanımlayan 54 madde içermektedir. ABD dışında, Dünyadaki ülkelerin tümü bu sözleşmeyi onaylamış ve içerdiği hakların tanınması için taahhütte bulunmuştur."

Çocuk Haklarına dair sözleşmenin çocuk dostu versiyonunun bazı maddelerine göre:

Sözleşmeye göre on sekiz yaşına kadar çocuksunuz.

Çocuk Hakları, bütün çocuklar içindir. Doğum yeriniz, konuştuğunuz dil ne olursa olsun fark etmez.

Siz çocuklarla ilgili bütün yasa ve uygulamaları oluşturanlar, önce sizin yararınızı düşünmek zorundadır.

Devlet bu sözleşmedeki haklardan yararlanmanızı sağlar.

Haklarınızın korunması ve hayata geçirilmesi konusunda aileniz size rehberlik etme sorumluluğuna sahiptir.

Yaşamak, en temel hakkınızdır ve herkesin ilk görevi yaşamınızı korumaktır.

Bir isme ve vatandaşlığı sahip olma hakkınız vardır.

Ailenizle birlikte yaşama, anne ve babanızla düzenli olarak görüşebilme hakkınız vardır.

Yetişkinler sizi etkileyecek kararlar alırken özgür biçimde düşündüğünüzü söyleme ve görüşlerinizin alınacak kararda hesaba katılması hakkınızdır.

Başkalarının haklarını kullanmalarına engel olmadığınız sürece, istediğinizi düşünme ve istediğinize inanma hakkınız vardır.

Kıtap, gazete, dergi, televizyon, radyo ve internet dâhil, çeşitli kaynaklardan güvenilir bilgi edinme hakkınız vardır. Bilgi, yararlı ve anlaşılır olmalıdır.

Devlet çocukların hiçbir zarara uğramaması için her türlü önlemi almakla yükümlüdür.

Bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal özellikleri yönünden akranlarından farklı gelişim özellikleri gösteren çocukların, özel olarak korunma ve saygı görme hakkı vardır.

Sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkınız vardır.

Eğitiminizi tam yapabilmeniz için desteklenir ve korunursunuz. Eğitim parasız ve hiçbir ayırım gözetmeksizin tüm çocuklar için haklı ve zorunludur.

Çocuklara verilen eğitim onların gelişimlerini en fazla ölçüde sağlayacak düzeyde olmalıdır. Eğitim, çocukların özgürsünü, kendi kültürüne ve farklı kültürlere saygısını, ayrımcılığa karşıtığını, doğaya saygısını arttıracak biçimde düzenlenir.

Rahatlama, dinlenme, oyun oynama ve çeşitli kültürel amaçlı etkinliklere katılma hakkınız vardır.

Okula gitme, oyun oynama hakkınız vardır. Yetişkinler gibi çalıştırılmazsınız.

Çocuklar hiçbir şekilde insanlık dışı yöntemlerle ya da rencide edilerek cezalandırılmaz.

Barış ortamında yaşama ve savaşlardan korunma hakkınız vardır.

Ülkenizde çocuklarla ilgili yürürlükteki yasalar sözleşmeden daha ileriyse, o yasalar uygulanır.

Devlet, Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin herkes tarafından öğrenilmesini sağlar.

Kaynakça

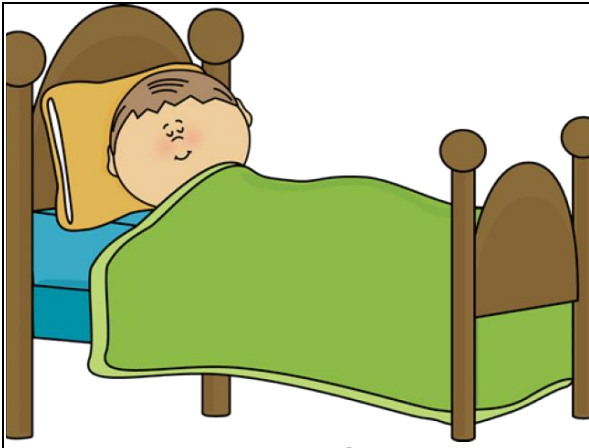
Pusulacak: Çocuklar için İnsan Hakları Eğitim Kılavuzu, Avrupa Konseyi.
Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin Kısa Uyarlaması: Elazığ Körmeli, Deniz Kırıncıoğlu, Emrah Kırıncıoğlu.
İllustrasyon ve tasarım: Lادن Uyguroğlu

UNICEF

Bu afiş Kıbrıs Türk Öğretmenler Sendikası tarafından tüm çocuklar için hazırlanmıştır

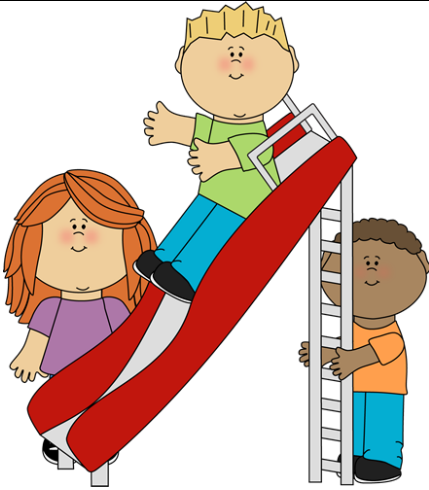
EK-1

Uyumak ve dinlenmek

Okula gitmek

Oyun oynamak

Doktora gitmek

Temiz su içmek

Sağlıklı beslenmek

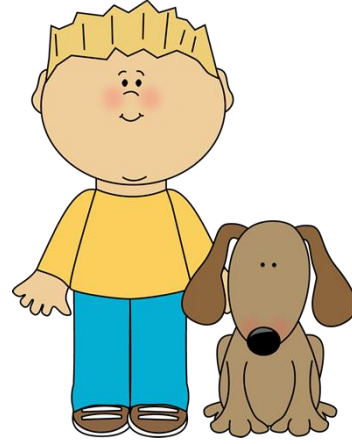
Tatile gitmek

Sinemaya gitmek

Dondurma yemek

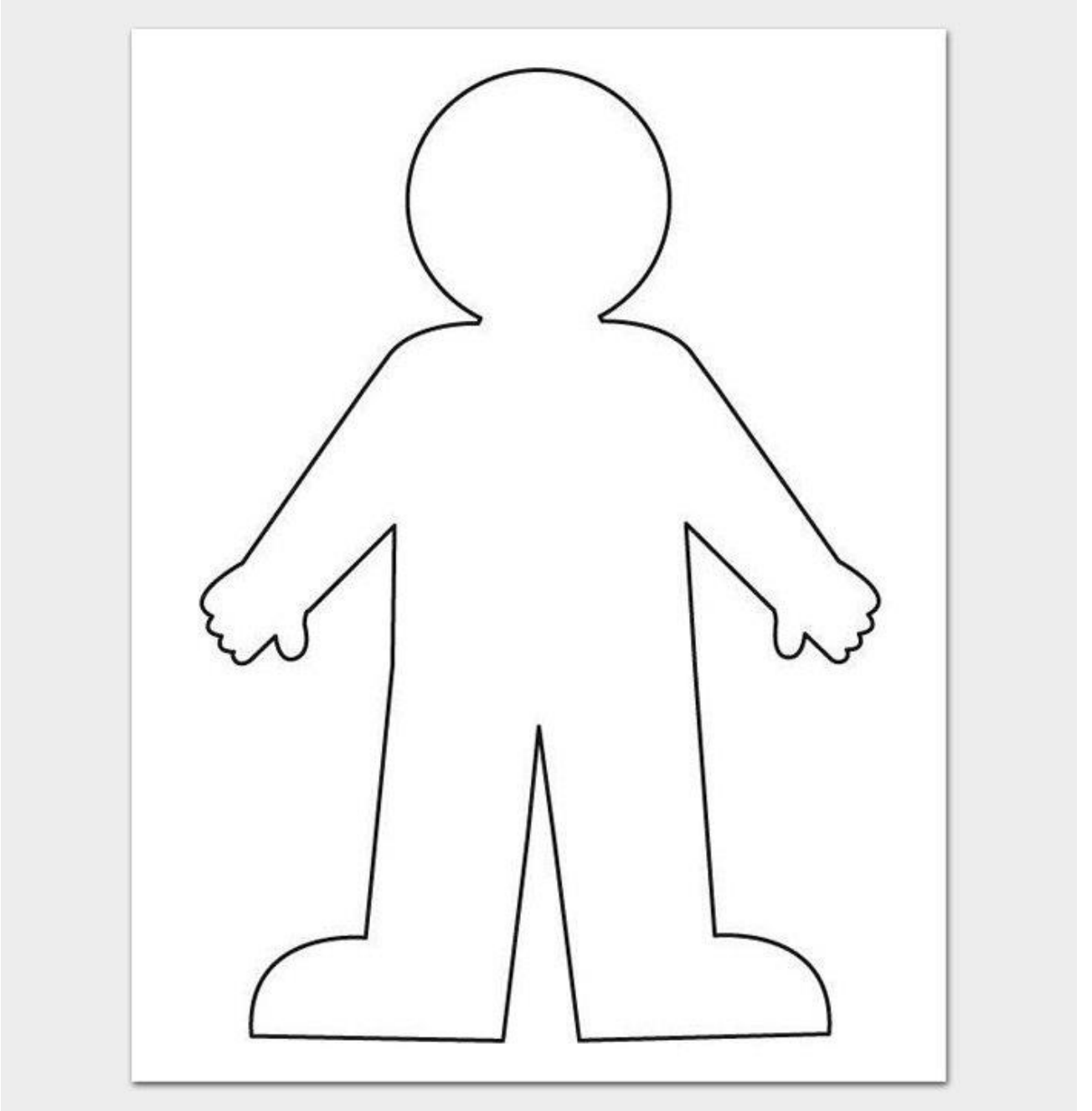
Evcil hayvan sahibi olmak

Güvenli bir evde yaşamak

Telefon sahibi olmak

EK-4

HAKLARIM	SORUMLULUKLARIM

Bu ders planı Milli Eğitim Bakanlığı Öğretim Programları, Pusulacık - Çocuklar için insan hakları eğitimi kılavuzu, British Council, UNICEF ve KTÖS kaynakları ile derlenerek hazırlanmıştır.

Başkalarına saygı
göstermek

Okula gitmek

Oyun oynamak

Çevreyi temiz
tutmak

Derslerime çalışmak

Hastalanınca doktora
gitmek